EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.5.2012
COM(2012) 312 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Finlands nationella reformprogram 2012

och till rådets yttrande om Finlands uppdaterade stabilitetsprogram för 2012–2015

{SWD(2012) 312 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Finlands nationella reformprogram 2012

och till rådets yttrande om Finlands uppdaterade stabilitetsprogram för 2012–2015

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation[3],

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner[4],

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

efter att ha hört ekonomiska och finansiella kommittén, och

av följande skäl:

(1) Den 26 mars 2010 antog Europeiska rådet Europeiska kommissionens förslag till en ny strategi för sysselsättning och tillväxt – Europa 2020. Strategin bygger på en utökad samordning av den ekonomiska politiken med inriktning på ett antal nyckelområden där åtgärder måste vidtas för att stimulera Europas potential för hållbar tillväxt och konkurrenskraft.

(2) Den 13 juli 2010 antog rådet en rekommendation om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik (2010–2014) och den 21 oktober 2010 ett beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik[5], vilka

---

1 EGT L 209, 2.8.1997, s. 1
2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 KOM(2012) 312 slutlig.
4 P7_TA(2012)0048 och P7_TA(2012)0047
5 Rådets beslut 2012/238/EU av den 26 april 2012.

tillsammans utgör de så kallade integrerade riktlinjerna. Medlemsstaterna uppmanades att beakta de integrerade riktlinjerna i sin nationella ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.

(3) Den 12 juli 2011 antog rådet en rekommendation om Finlands nationella reformprogram för 2011 och yttrade sig om Finlands uppdaterade stabilitetsprogram för 2011–2014.

(4) Den 23 november 2011 antog kommissionen den andra årliga tillväxtöversikten, som markerar inledningen av den andra europeiska planeringsterminen för förhandsintegrerad politisk samordning, med förankring i Europa 2020-strategin. Den 14 februari 2012 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen[6], i vilken Finland identifierades som ett av de medlemsländer som kommer att bli föremål för en fördjupad granskning.

(5) Den 2 mars 2012 godkände Europeiska rådet prioriteringarna för säkerställande av finansiell stabilitet, konsolidering av de offentliga finanserna och åtgärder för att främja tillväxt. Rådet underströk behovet av att på ett differentierat och tillväxtfrämjande sätt konsolidera de offentliga finanserna, återinföra normala utlåningsvillkor i ekonomin, främja tillväxt och konkurrenskraft, ta itu med arbetslösheten och de sociala konsekvenserna av krisen, och modernisera den offentliga förvaltningen.

(6) Den 2 mars 2012 uppmanade Europeiska rådet också de medlemsstater som deltar i europluspakten att i tid lägga fram sina åtaganden, så att de kan tas med i deras stabilitets- eller konvergensprogram och nationella reformprogram.

(7) Den 19 april 2012 lade Finland fram sitt stabilitetsprogram för perioden 2012–2015 och sitt nationella reformprogram för 2012. I syfte att beakta inbördes samband mellan de båda programmen har de bedömts samtidigt. Kommissionen har också i en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 bedömt huruvida Finland har drabbats av makroekonomiska obalanser. Kommissionen drog av sin fördjupade granskning[7] slutsatsen att Finland upplever obalans, men den är inte alltför stor.

(8) På grundval av bedömningen av stabilitetsprogrammet i enlighet med artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 1466/97, anser rådets att det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetberäkningarna i programmet är rimliga för perioden 2012–2013, och BNP-tillväxten som förväntas i programmet är i linje med kommissionens vårprognos 2012. Beräkningarna är också realistiska för åren 2014 och 2015 eftersom de förutser att BNP-tillväxten kommer att vara avsevärt lägre än före krisen och lägre än under återhämtningsåren 2010–2011. Det huvudsakliga budgetmålet för Finlands stabilitetsprogram 2012 är att minska underskottet i statsbudgeten genom att minska utgifterna och öka inkomsterna. Eftersom den offentliga budgeten är den främsta orsaken till underskottet i statsbudgeten, kommer en förbättring av budgetställningen att bidra till att balansera den offentliga sektorns finanser. Det medelfristiga budgetmålet om ett överskott på 0,5 % av BNP i strukturella termer återspeglar på ett adekvat sätt kraven i stabilitets- och

---

6 KOM(2012) 68 slutlig.

7 Kommissionens arbetsdokument (2012) 154 slutlig.

tillväxtpakten. På grundval av den (omräknade) strukturella budgetsaldot[8] har Finland uppnått det medelfristiga budgetmålet 2011, men kommer att avvika från det marginellt under 2012–2015. Ökningstakten för de offentliga utgifterna, om man tar diskretionära åtgärder på inkomstsidan i beaktande, överensstämmer med riktmärket för utgifter i stabilitets- och tillväxtpakten för alla år utom 2015. Programmet syftar till att balansera de offentliga finanserna till och med 2015 och uppnå ett överskott från och med 2016. Skuldkvoten är betydligt lägre än 60 % av BNP och enligt programmet kommer skuldnivån att nå en topp 2014 på nära 52 % av BNP för att sedan börja avta. Det finns fortfarande ett märkbart hållbarhetsgap i Finlands offentliga finanser, främst till följd av en snabbt avtagande demografisk försörjningskvot orsakad av åldrande befolkning. Hållbarhetsgapet i de offentliga finanserna måste övervakas kontinuerligt och åtgärderna justeras i enlighet med detta. Finlands finanspolitiska ram är förankrad i mångåriga utgiftstak, men dessa omfattar för närvarande inte den kommunala sektorn.

(9) Produktiviteten i den offentliga tjänstesektorn har minskat under det senaste årtiondet. Finländska myndigheter har redan genomfört flera reformer för att behandla frågan, men genomförandet av dem har gått långsamt, särskilt på kommunal nivå. Dessutom pågår en landsomfattande kommunreform och ett produktivitetsprojekt för statsförvaltningen. Ytterligare produktivitetsvinster och kostnadsinbesparingar kunde uppnås genom att uppmuntra mer konkurrens i skyddade privata och offentliga servicesektorer, genom ytterligare avreglering av produkt- och arbetsmarknaden.

(10) Under det senaste året har den finländska regeringen infört nya åtgärder för att minska ungdoms- och långtidsarbetslöshet. Åtgärderna omfattade ett pilotprogram för att minska långtidsarbetslöshet och en social garanti för unga presenterades. De åtgärder som presenterades är ambitiösa och relevanta, men måste nu genomföras med tydligt fokus på att höja målgruppernas kompetensnivå och arbetsmarknadsställning. Med tanke på den demografiska förändringen är det viktigt att man lyckas öka arbetskraftsdeltagandet för äldre arbetstagare för att säkerställa hållbara offentliga finanser och kunna tillgodose framtida arbetskraftsbehov. Medellivslängden har ökat snabbare än vad som förutsågs under 2005 års pensionsreform, och med tiden kan därför det nuvarande intervallet för lagstadgad pensionsålder visa sig vara för lågt. I sitt program åtog regeringen sig att öka den effektiva pensionsåldern till 62,4 år innan 2025. I mars 2012 gick arbetsmarknadens parter med på flera åtgärder för att förlänga yrkeslivet. Regeringen har förbundit sig att genomföra en pensionsreform senast den 1 januari 2017. Nu behöver fokus ligga på att genomföra den överenskomna handlingslinjen på kort sikt.

(11) Rättsliga hinder inom tjänstesektorn i Finland är fortfarande restriktiva och marknadskoncentrationen är inte bara hög inom detaljhandeln utan även inom produktionen. Inom detaljhandeln för livsmedel har Finland den högsta graden av marknadskoncentration, och matpriserna är bland de högsta i Europa. Konkurrensrättsliga böter har traditionellt sett varit låga i Finland, vilket gjort att deras avskräckande effekt har ifrågasatts. Vissa framsteg har gjorts på det konkurrenspolitiska området, såsom en ny nationell konkurrenslag och en ny lag om planering av markanvändning och anläggningsarbeten. Regeringen åtar sig också att

[8] Konjunkturrensade engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder, omräknade av kommissionens enheter på basis av informationen i programmet enligt den allmänt vedertagna metoden.

lansera ett nytt projekt för konkurrensfrämjande. Detta bör läggas fram snarast i syfte att ytterligare stärka förutsättningarna för konkurrens på produkt- och tjänstemarknaderna.

(12) Produktivitetstillväxten stagnerar i Finland och finländska exportföretag har förlorat marknadsandelar på de utländska marknaderna under de senaste åren. Enhetsarbetskostnaderna har ökat, dock inte inom tillverkningssektorn. Tillväxten inom vissa industrier som dominerar för närvarande, särskilt elektronik och papper, verkar ha nått sin kulmen och i allmänhet minskar tillverkningens andel av BNP. Finland exporterar investerings- och insatsvaror huvudsakligen till utvecklade, långsamt växande ekonomier, och dess produkter har begränsad närvaro i snabbt växande utvecklingsländer Finlands ekonomi måste bli mer varierad både när det gäller företag och exportmarknader för att kunna utveckla flera starka exportörer i framtiden. Trots tidigare starka resultat för finländsk FoU och innovation riskerar Finlands rankning som EU-ledande inom innovation försämras utan en betydande ökning i antalet innovativa företag med hög tillväxt. Detta kräver ett underlättande av innovation, vilket skulle möjliggöra en övergång från FoU-stadiet till utveckling av säljbara produkter, och det skulle uppmuntra genombrott på snabbt växande exportmarknader. På kort sikt kommer det också att vara avgörande att man utnyttjar och sprider IKT-kunnande även inom andra finländska industrier, inklusive den offentliga sektorn. I fråga om lönetillväxt möjliggör trepartslöneavtalet från 2011 blygsamma löneökningar under 2012 och 2013, vilket borde förbättra Finlands relativa ställning gentemot sina huvudsakliga handelspartner.

(13) Finland har gjort ett flertal åtaganden inom europluspakten. Dessa åtaganden, som presenterades 2011, handlar om att förbättra konkurrenskraften, sysselsättningsgraden och de offentliga finansernas hållbarhet, stärka den finansiella stabiliteten och trygga samordnad beskattning. Kommissionen har bedömt genomförandet av åtagandena inom europluspakten. Resultaten från denna bedömning har tagits i beaktande i rekommendationerna.

(14) Inom ramen för den europeiska terminen har kommissionen genomfört en heltäckande analys av Finlands ekonomiska politik. Den har bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet och presenterade en fördjupad översikt. Den har beaktat inte bara programmens relevans för en hållbar finanspolitik och samhällsekonomisk politik i Finland, utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har uppfyllts, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i EU genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Dess rekommendationer under den europeiska terminen speglas i rekommendationerna 1 till 5 nedan.

(15) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat Finlands stabilitetsprogram och dess yttrande[9] återspeglas i synnerhet i rekommendation 1 nedan.

(16) Mot bakgrund av resultaten från kommissionens fördjupade granskning och dess bedömning har rådet granskat Finlands nationella reformprogram för 2012 och Finlands stabilitetsprogram. Dess rekommendationer under artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 speglas särskilt i följande rekommendationer.

[9] Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS att Finland vidtar åtgärder under perioden 2012-2013 i enlighet med följande:

1. Bevara en sund ställning i de offentliga finanserna under 2012 och framåt genom att korrigera all avvikelse från det medelfristiga budgetmålet som tryggar de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. I detta syfte, förstärka och strikt genomföra den finanspolitiska strategin, stödd av tillräckligt specificerade åtgärder, för år 2013 och framåt, inklusive uppnå riktmärket för de offentliga utgifterna. Fortsatt årlig utvärdering av omfattningen på det åldersrelaterade hållbarhetsgapet och justering av offentliga intäkter och utgifter i enlighet med de långsiktiga målen och behoven. Integrera den kommunala sektorn bättre i systemet med mångåriga utgiftstak.

2. Vidta ytterligare åtgärder för att uppnå produktivitetsökningar och kostnadsbesparingar för offentliga tjänster, inbegripet strukturella förändringar och effektivitetshöjande regionförvaltningsreformer i syfte att lösa de problem som uppstår till följd av en åldrande befolkning.

3. Genomföra pågående åtgärder för att förbättra ungas och långtidsarbetslösas ställning på arbetsmarknaden, med särskilt fokus på kompetensutveckling. Vidta ytterligare åtgärder för att uppmuntra äldres arbetskraftsdeltagande, bland annat genom att begränsa möjligheterna till tidigt utträde från arbetsmarknaden. Vidta åtgärder för att höja den lagstadgade pensionsåldern i enlighet med den ökade förväntade livslängden.

4. Fortsätta att stärka konkurrensen på produkt- och tjänstemarknaderna, speciellt inom detaljhandeln, genom att säkerställa att den nya konkurrenslagstiftningen genomförs effektivt och det nya programmet för främjande av sund konkurrens. Fortsätta att ytterligare öppna upp den kommunala upphandlingen av tjänster för anbudsförfaranden och försäkra neutral konkurrens mellan privata och offentliga företag. Vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att konkurrensrättsliga böter är tillräckligt avskräckande.

5. För att stärka produktivitetstillväxten och den externa konkurrenskraften, fortsätta med insatser för att diversifiera näringslivsstrukturen, speciellt genom att skynda på införandet av planerade åtgärder för att bredda innovationsbasen, medan man fortsätter att rikta in löne- och produktivitetsutvecklingen.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande